

Luigi COSSA

PROFESOR LA UNIVERSITATEA DIN PAVIA

CELE DINTĂI ELEMENTE

ECONOMIE POLITICĂ

TRADUCJIE

DUMITRU STÂNCESCU

DOCTOR IN ȘTIINȚELE POLITICE ȘI ADMINISTRATIVE

BUCUREȘTI

EDITURA L. CAZZAVILLAN

19, STRADA BREZOIANU, 19

1893

~~nr. 1182/RP/12 Mart. 1898~~
~~Ino. A. 1609~~

Luigi COSSA

PROFESOR LA UNIVERSITATEA DIN PAVIA

18790.

CELE DINTĂI ELEMENTE

DE

328581

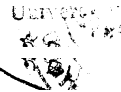
ECONOMIE POLITICĂ

TRADUCȚIE

de

DUMITRU STĂNCESCU

DOCTOR ÎN ȘTIINȚELE POLITICE ȘI ADMINISTRATIVE

BUCUREȘTI

EDITURA L. CAZZAVILLAN

19, STRADA BREZOIANU, 19

1893

La cursul de economie politică de la facultatea de drept din Liège reposedatul celebru economist, Emile de Laveley ne pomenea ades de Luigi Cossa ca de «o adevărată minune de erudiție economică», în ale sale «*Eléments d'Economie politique*», la sfârșitul prefetei, spune că s'a slujit la facerea acestei lucrări de tratatele elementare ale mai multor autori și «*mai cu seamă de al d-lui Luigi Cossa ale cărui definiții precise și drepte, cercetări iscusite și desăvârșite dovedesc o rară cunoștință a subiectului.*»

Intr'adevăr cărticica de față, care a ajuns la a opta ediție în italieneste, a fost până acum tradusă în șapte limbi și anume: franceză, engleză, germană, rusească, poloneză, spaniolă și portugheză.

Marele său succes se datorește calităților cu care e înzestrată și pe care d. Charles Gide, profesor de economie politică la facultatea de drept de la Montpellier, și autor el însuși al uneia dintre cărțile elementare cele mai bune asupra acestei materii, le descrie după cum urmează într'o introducere cu care însoțește ediția franceză :

«Nu suntem, bine înțeles, doritori să încuragem obiceiurile rele de lene ce împing pe studenți să aleagă tot d'auna între două volume pe cel mai ușor. Dar, de oarece nu'î putem vindeca cu totul de obiceiul acesta și pentru că suntem noi înșine oare cât răspunzători de această stare de lucruri prin programele cu cari îi încercăm, mai bine să'î mulțumim dându-le un rezumat ca acesta scris de un maestru. In el

vor găsi de nu însăși știința, cel puțin toate principiile sale esențiale strinse în cel mai mic volum și sperăm că din această doză homeopatică vor prinde ceva. De alt-fel nu trebuie să creadă cine-va că această carte e făcută numai pentru leneși ; din potrivă ea e menită să aducă cele mai mari servicii studenților muncitori dându-le în ajunul examenelor un rezumat, făcut după o metodă cu totul științifică, de tot ce au auzit la curs or învățat într'alte cărți. Și dacă, ceea ce se poate întâmpla, învățătura le a lăsat în minte noțiuni ore cât încurcate or chiar potrivnice, cartea d-lui Cossa va fi tocmai ce le trebuie spre lămurirea acestei încurături dându-le prin înlănțuirea principiilor și limpezimea definițiilor impresia or cel puțin iluzia unei științe desăvârșite. Credem chiar că printre profesorii de economie politică cei cari vor lua în seamă acest rezumat vor putea găsi în el un cadru minunat spre a 'și face planul lecțiilor lor.

«Această carte are drept țintă să slujească fie pentru a pregăti, fie pentru a rezuma alte citiri mai amănunțite.»

Dar pricina care mai cu seamă ne-a îndemnat să traducem această cărtică este credința că am putea aduce un serviciu cât de neînsemnat mulțimii de cititori noi ce se ivesc pe zi ce merge, cititori cari de cele mai multe ori înțeleg foarte puțin din cele ce citesc, fie cărți fie articole de ziare, pentru că nu au o instrucție mai completă care să le fi dat cunoștințele neapărat trebuincioase spre a lor bună pricepere.

TRADUCĂTORUL.

PARTEA INTÂIA

CUNOSTINTE INAINTE-MERGETOARE

9 9

CAPITOLUL I.

Obiectul și marginile Economiei politice.

Bogăția, adică totul bunurilor materiale și care se pot schimba, e obiectul a două grupe deosebite de învățături:—de o parte *technologia* care o studiază din punctul de vedere fizic descriind chipurile fabricărei fie-cărui produs,— de altă parte *științele economice* care o studiază din punct de vedere moral.

Economia politică (publică, civilă, națională, a popoarelor și a Statelor, etc), este învățătura întocmirii sociale a bogățiilor.

Ea se deosebete de economia *privată* care studiază bogăția fie în legătură cu familia (economia domestică) fie în legătură cu fie-care întreprindere (economia industrială).

Economia politică face două lucruri: cercetează firea și pricinile bogăției sociale și arată principiile care trebuie să însufle acțiunea economică a puterii publice.

De aci naște deosebirea între economia politică *curată* (*Știință*) și cea *aplicată* (*Artă*) cu toate că au amândouă aceeași țintă: să sprijinească prosperitatea obștească.

Practica (acțiunea) se deosebete de *teorie* (care cuprinde și știința și arta): ea se slujește de adevărurile științei și de principiile artei și le întărește cu ajutorul celor ce rees din experiența omului.

Știință, artă, practică, toate se desăvîrșesc una pe alta, și cine crede că una poate înlocui pe cealaltă, greșește.

Știința deslușește, lămurește, arta îndrepteză și călăuzește cu ajutorul regulilor învățăturilor; practica pune în lucru.

Cine nesocotește unul or altul din elementele trebuincioase spre a face din ideea economică un act, cade în utopie.

Toate definițiunile economiei politice care o socotesc ca știința civilizației, a ce e folositor, a intereselor materiale, a industriei, a bogăției (în deobște), a schimbului, a valorii, greșesc fie că 'i dau un obiect prea fără margini or prea mărginit, fie că nu pun în lumină adevărata privilejste sub care trebuie să vedem acest obiect.

TABLA DE MATERII

	Pag.
Cunoștințe înainte mergătoare	5
Obiectul și marginile economiei politice	7
Impărțirii, greutate și însemnătate.	7
Caractere, legături și metode	9
Ochire istorică	12
Idea producției	19
Elementele producției	21
Formele producției	29
Progresul producției	33
Marginile producției.	41
Organismul producției	43
Idea circulației	49
Valoarea	52
Moneda	57
Creditul	62
Înlocuitoarele monedei	66
Băncile	71
Bănci comerciale	74
Institute speciale de credit	78
Comerțul	81
Transportul	83
Idea repartitiei	87
Proprietatea privată	90
Salariu	92

II

	<u>Pag.</u>
Interes.	96
Rentă	98
Profit	100
Contracte agrarii.	102
Instituții de prevedere	104
Societăți cooperative.	108
Idea consumației.	114
Raporturi între consumație și producție	117
Asigurări.	120

Sfârșitul Tablei de materii.

